

დღეღმწა

№3, 2013

საბავშვო
109-3
საქართველო

ქალბატონი ქეთევანი!
ჩვენი ქეთო!

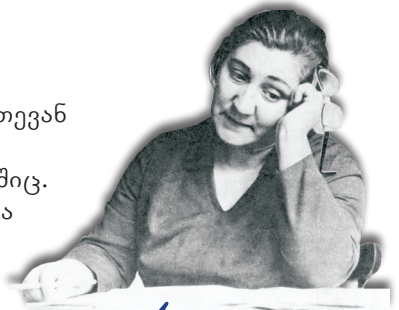
დეიდა ქეთევანი!

ბებო ქეთო! – ასე მიმართავდნენ ამ დღეებში ქართველ საბავშვო მწერალს ქეთევან ჭილაშვილს და ულოცავდნენ დაბადების დღეს!

ქალბატონო ქეთევან, დროსაუკეთესო დამფასებელია მწერლისა. ასეთ ქვეყნს შემთხვევაშიც ყველას უყვარხართ, საყვარელი მწერალი ბრძანდებით, რადგან თქვენი მწერლური ხედვა ღრმაა, თითოეული თქვენი მოთხრობა გულის სიღრმიდანაა ამოღებული.

მიუხედავად სიჭარბაგისა, წიგნი, კალამი, ქალაქი და ბავშვი თქვენ განუყრელ მეგობრად რჩება!

ქალბატონო ქეთევან, საბავშვო ჟურნალი „დილა“ და მისი მკითხველი გილოცავთ დაბადების დღეს! წელთა სიმრავლეს და სულიერ მხნეობას გისურვებთ!

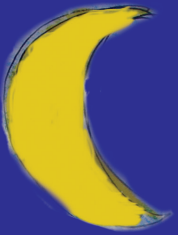

იუბილეონი

ნანა, ნანები

ქეთევან ჭილაშვილი

თვალწინ მეზრდები, ჩემო პატარავ,
ჩემდა იმედად, სასიყვარულოდ
და გულით მინდა შენი სიცოცხლე
იყოს ყველასთვის სასიქადულო.
ამად გიმღერი ნანინას, ნანას,
შენ აღუსრულებ დედიკოს ამას,
გაჭირვებაში ჩავარდნილ მოყვას
გამოუძებნი უებარ წამალს.
წუთისოფელში ეშმაკის ძალას
მხოლოდ სიკეთით წაართმევ დალას.
მოიმოქმედე კეთილი საქმე,
კეთილმა საქმემ არ იცის დაღლა,
მომბადლებელი ღმერთია მადლა.
ახლა იძინე, ნანა, ნანები
შეიტკბე ჩემი ჩუმი აღერსი,
საგზლად წაიღე დედის გულისთქმა –
შენს სიყვარულში ამონაღესი.

მხატვარი
ქეთევან ღვალაიანიძე

მოესველები

ბენიკ კაკელიძე

ერთ პატარა სოფელში ორი მშრომელი გლეხი ცხოვრობდა. პირველს ღვთისო ერქვა, მეორეს – ალისტრახო. მათი საყანე მიწა გვერდიგვერდ, სოფლის ბოლოში, ტყის პირას იყო. ადრეული გაზაფხულიდან დაწყებული, გვიან შემოდგომამდე თავიანთ ნაკეთებში მუხლჩაუხრელად შრომობდნენ და ოფლსა ღვრიდნენ. რა არ მოჰყავდათ – ხორბალი თუ ბოსტნეული, სიმინდი თუ ლობიო; აქა-იქ საზამთრო და გოგრაც ჰქონდათ დათესილი.

ღვთისო ბარისა თუ თახის თითოეულ დაკვრაზე მიწას მოუბოდიშებდა – ხომ არ გატკინე, ჩემო დამპურებელო? შენ რომ არ მყავდე, რა მეშველებოდა, ჩემს პატარებს როგორ გამოგკვებავდიო? ჰაი, დედასაო, მიწავ მშობელო... – თითოეულ გამხმარ ბელტს ფოცხით ისე ფრთხილად გააფხვიერებდა, რამე არ ვატკინო და ნარგავებს ირგვლივ შემოუყრიდა.

ალისტრახო ენაბროტი კაცი იყო, სულ ბუზღუნ-ბუზღუნით, წყევლითა და ბილწ-სიტყვაობით მუშაობდა ყანაში – ვინც ოჯახი მოიგონა, იმისი ოჯახი დაიქცესო! გაზრდი ამ შვილებს და არაფერში გამოგადგებიან, არაფერს დაგიფასებენ და შეიძლება შიმშილით სულიც ამოგხადონო; დაჰკრავდა ბელტს ბარს და მიაწყევლიდა, – შე ვერანავ, რამ გაგაქვავა, შე გასაქვავებელო...

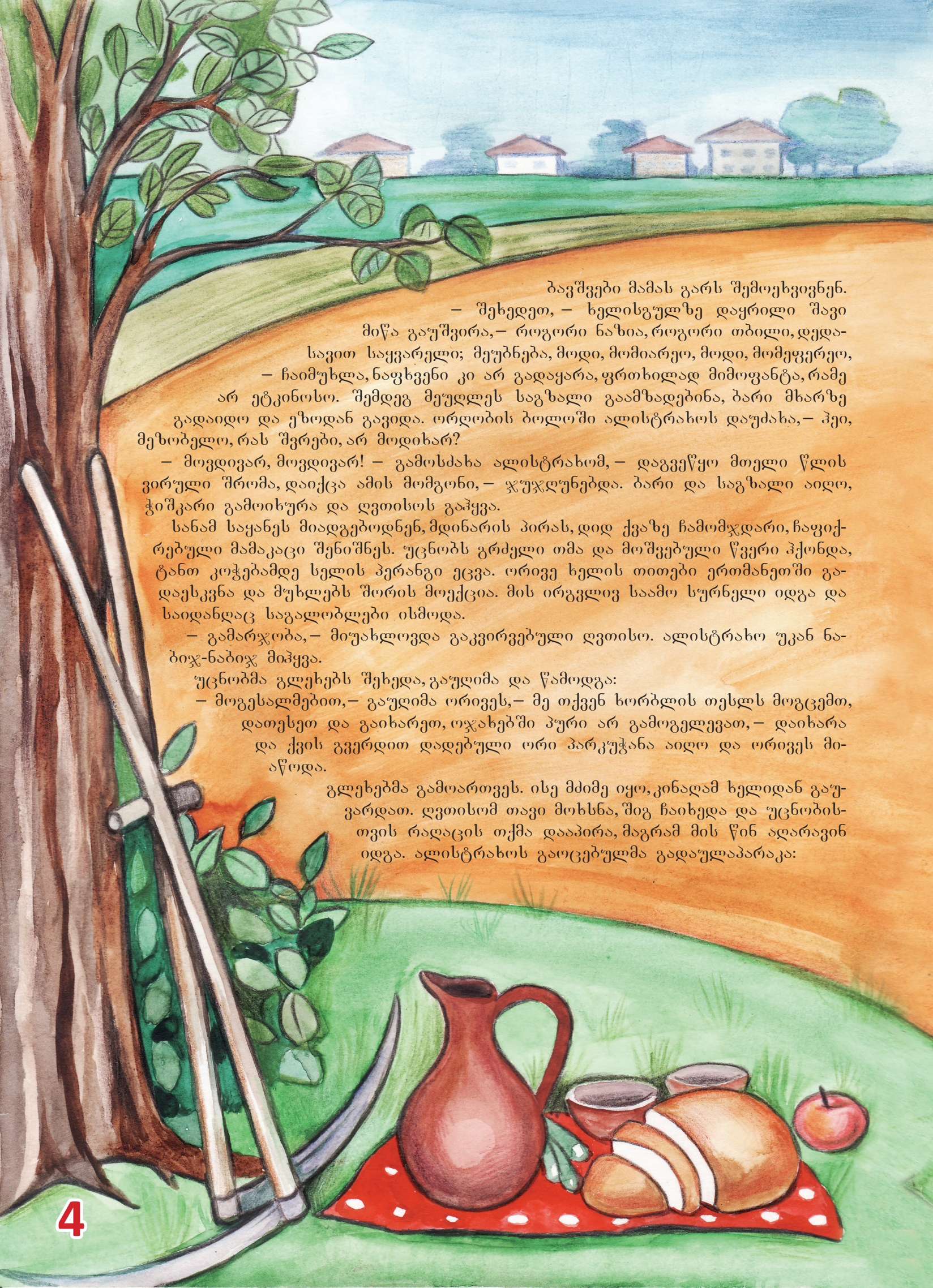
მზე შუბის წვერზე წამოეგებოდა თუ არა, გლეხები ხის ძირში, ჩეროში ჩამოსხდებოდნენ, სახლიდან წამოდებულ ჭილობში გახვეულ ხორაგეულს გაშლიდნენ, წაიხემსებდნენ, აქეთურ-იქითურზე წაიმასლაათებდნენ, კოკაში ჩაციებულ ღვინოს მიაყოლებდნენ და ისევ საქმეს მიუბრუნდებოდნენ...

გრძელი ზამთრის შემდეგ გაზაფხული ეწვია სოფელს.

ღვთისომ თავის ეხოში ბარით მიწა გაჩიქნა, პატარა ბელტი ხელისგულში მოიქცია და თითებით სინჯვა დაუწყო:

– გამოიდვიძე, ჩემო დამპურებელო? უკვე მეძახი, რათა მოგეყვრო და მოგიადერსო?
– დაფშვნილი მიწა არ გადაყარა, შვილები იხმო, – მოდით, ჩემო კუდრაჭებო, მოდით!

ბავშვები მამას გარს შემოეხვივნენ.

– შეხედეთ, – ხელისგულზე დაყრილი შავი მიწა გაუშვირა, – როგორი ნაზია, როგორი თბილი, დედასავეთ საყვარელი; მეუბნება, მოდი, მომიარეო, მოდი, მომეფერეო, – ჩაიმუხლა, ნაფხვენი კი არ გადაყარა, ფრთხილად მიმოფანტა, რამე არ ეტკინოსო. შემდეგ მეუღლეს საგზალი გაამზადებინა, ბარი მხარზე გადაიდო და ეზოდან გავიდა. ორღობის ბოლოში ალისტრახოს დაუძახა, – ჰეი, მეზობელო, რას შვრები, არ მოდიხარ?

– მოვდივარ, მოვდივარ! – გამოსძახა ალისტრახომ, – დაგვეწყო მთელი წლის ვირული შრომა, დაიქცა ამის მომგონი, – ჯუჯღუნებდა. ბარი და საგზალი აიღო, ჭიშკარი გამოიხურა და ღვთისოს გაჰყვა.

სანამ საყანეს მიაღებოდნენ, მდინარის პირას, დიდ ქვაზე ჩამომჯდარი, ჩაფიქრებული მამაკაცი შენიშნეს. უცნობს გრძელი თმა და მოშვებული წვერი ჰქონდა, ტანთ კოჭებამდე ხელის პერანგი ეცვა. ორივე ხელის თითები ერთმანეთში გადაესკვნა და მუხლებს შორის მოექცია. მის ირგვლივ საამო სურნელი იდგა და საიდანღაც საგალობლები ისმოდა.

– გამარჯობა, – მიუახლოვდა გაკვირვებული ღვთისო. ალისტრახო უკან ნაბიჯ-ნაბიჯ მიჰყვა.

უცნობმა გლახებს შეხედა, გაუღიმა და წამოდგა:

– მოგესალმებით, – გაუღიმა ორივეს, – მე თქვენ ხორბლის თესლს მოგცემთ, დათესეთ და გაიხარეთ, ოჯახებში პური არ გამოგელევათ, – დაიხარა და ქვის გვერდით დადებული ორი პარკუჭანა აიღო და ორივეს მიაწოდა.

გლახებმა გამოართვეს. ისე მძიმე იყო, კინაღამ ხელიდან გაუვარდათ. ღვთისომ თავი მოხსნა, შიგ ჩაიხედა და უცნობისთვის რაღაცის თქმა დააპირა, მაგრამ მის წინ აღარავინ იდგა. ალისტრახოს გაოცებულმა გადაულაპარაკა:

– ეტყობა, ძალიან ჯიშინი მარცვალია...

– რა მძიმეა ეს ციცქნა ტომსიკა, სანამ ნაკვეთამდე მივიტანო, წელი მოგვწყდება. თან ჯიშინია თუ უჯიშო, ამას მკათათვეში ვნახავთ.

მეზობლებმა გზა განაგრძეს. ასიოდე ნაბიჯში ერთი ჩია კაცი შემოხვდათ, ორივე იდლიაში მოზრდილი ტომარა ამოეჩარა და სტკენა-სტკენით მათკენ მოდიოდა.

– ალისტრახო, – გაუღიმა უცნობმა.

– საიდან იცი ჩემი სახელი? – ჰკითხა გაცეცხულმა ალისტრახომ.

– მე ყველაფერი ვიცი, – ისევ გაიღიმა შემხვედრმა, – მაგ ერთ მძიმე ტომსიკაში ამ ორ ქარვით მსუბუქ, ხორბლით სავსე ტომარას გაგიცვლი, გინდა?

– მანახვე, – გამოართვა და ხელით მოსინჯა, – ვაჰ, რა მსუბუქია და თან რა ბევრია? – გაკვირვებულმა თქვა, – გაგიცვლი, აბა, რას ვიზამ. ყანამდე ამას რა ათრევს? – უცნობს თავისი პარკუჭანა გაუწოდა, სანაცვლოდ ორივე ტომარა გამოართვა, მარცხენა ხელში ბუმბულივით აათამაშა, მადლობა უთხრა და ოფლში გახვითქული ღვთისოს გასაგონად ჩაილაპარაკა, – თრაქე ეგ შენი ტყვიასავით მძიმე ხორბალი, აგერ, მე ათასჯერ მეტი მაქვს და ისიც ნიავევით მსუბუქი.

გლეხებმა თავ-თავიანთ ნაკვეთებს მიაშურეს. ღვთისო შრომობდა და გამუდმებით მიწას ეფერებოდა, ალისტრახოც შრომობდა, წვალობდა, მაგრამ გაუთავებელ ლანძღვა-გინებაში იყო.

კაცებმა ხორბალი დათესეს. რამდენიმე დღეში ორივე ყანაში ჯეჯილი ამოიწვერა და გადამწვანდა იქაურობა, პური იზრდებოდა და მშვენდებოდა. ალისტრახოს ყანა გაცილებით მაღალი, მსხვილდეროიანი და უხვმარცვლიანი გამოდგა. ღვთისოს ხორბალმა სიმძიმისგან თავები ჩაკიდა, ალისტრახოსი კი ალვის ხესავით ზემოთ, სიმაღლეში მიიწვედა.

მკათათვეც დადგა.

ღვთისომ ცელი აიღო, პირი კარგად გაუღესა, ყანის პირას დადგა და მოუსვა და მოუსვა. როგორც კი მოცელები დერო ძირს ეცემოდა, თავთავი ხუთმაგდებოდა; იმდენი დახვავდა, მთელ სოფელს ეყოფოდა.

ალისტრახომ რამდენჯერაც ცელი მოუსვა, არც ერთი დერო ძირს არ დაცემულა, სულ ცისკენ მიფრინავდა. უცებ ქარი ამოვარდა, თანდათან მოძლიერდა, მოდონიერდა და ქარიშხლად იქცა. მთელი მოსავალი ქარაშოტმა მოსტაცა. გამწარებული ალისტრახო მიწაზე დაენარცხა და აქვითინდა:

– დამშვიდდი, მეზობელო, – შემოესმა ღვთისოს ხმა, – ნუ გეშინია. ისეთი მოსავალი მომივიდა, ყველას გვეყოფა, მთელ სოფელს.

ღვთისომ და ალისტრახომ მოსავალი ერთად აიღეს, დააბინავეს და ყველას უწილადეს.

ბედნიერი და დაპურებული იყო სოფელი.

მხატვარი
როინა პელაგია

ვახუშტის წიგნი

ლადო გეგეჭკორი

წვიბ-წვიბ, წვიბ-წვიბ... ცრის და ჟონავს,
ვარდის კოკორს მძივს აკონავს!
იას, ჩირგეკეუმ ფერმიქრალსა,
აცხოველებს, მატებს ძალსა!
ხავერდოვან მინდვრის ბალახს
აკეკლუცებს, აცლის ტალახს!
და იქ ჯეჯილს, კლესის ხნულსა,
ციდან უვლენს სისარულსა!
წვიბ-წვიბ... წვიბ-წვიბ... ცრის და ჟონავს,
ვარდის კოკორს მძივს აკონავს!
ღრუბელთ გროვა, ღრუბელთ ქულა
გაიზენტა, მიილულა!
მზემ სხივები მიმოფანტა, —
ცამ ქვეყანას გაუცინა!
გაეცალა ბუღბუღს ელდა,
სტვენა მორთო, ამეტუველდა!
შეიმუშვნა არემარე,
ბრჭყევიალა და მოელვარე!
და ვინც იმედს თან ატარებს,
დღეს ნეტარებს, დღეს ნეტარებს!
ღრუბელთ გროვა, ღრუბელთ ქულა
გაიზენტა, მიილულა!

„ნაკადული“, 1913 წ.

ია ვაუხანცია

ლიდა სტვილია

რა მცინარა,
რა მტირალა,
რა მწვიმარა მარტია, —
გაუშლია ენძელა —
ია ვაუხანცია.

სვიმა

დალი მაზმიშვილი

მზე ცაზე აღარ იცინის,
წვიმს და დღე მოწეენილია,
თურმე პატარა ღრუბლები
მზე დედოქოსთვის ტირიან.

ყვინძე

მზია ჩხეტიანი

- ჭიტა, - კვირტმა თვალი ჭეიტა,
მერე ცვარით გაიჭეიზა,
გაიბურცა, გაიბურცა,
- ბუჰ, - გასკდა და გაიფურცლა.

სვიმა მოდის

ცირა ძიტიანაშვილი

წვიმა მოდის შხაპაშხუპით,
შხაპაშხუპით,
საქათმისკენ გამორბიან
ტეპატეუპით,
საღორისკენ გამორბიან
ბაკაბუკით,
უკვირთ, უკვირთ,
ქათმებს უკვირთ, გოჭებს უკვირთ
არსეინად რომ სეირნობს
ბატის ჭუკი.

მხატვარი
ლიკა
დემეტრასვილი

სხვა ქვეყნებში; იქ სცადონ ბედი, თავის ვაჟკაცობით ეცადონ და დაიპყრონ რომელიმე სხვა სახელმწიფო.

ოთხივე ძმა თანახმა გახდა; უმაღლვე ჩაიცვეს სხვა ტანისამოსი, რომ არავის ეცნო და დაუყოვნებლივ გაუდგნენ გზას. რამდენიმე დღის შემდეგ მიაღწიეს კავკასიის ერთ მწვერვალს, სადაც ზეიფადინი ბინადრობდა.

ეს განდევნილი ლოცვაში იყო გართული, როცა მის კარებს მიადგნენ, და არ ისურვა შეეწყვიტა ლოცვა, რომ კარი გაეღო მათთვის. ესენი განაგრძობდნენ კარებზე კაკუნს; ის მაინც ადგილიდან არ დაიძრა და მხოლოდ გამოსძახა:

— ახალგაზრდა მთავრებო, მოითმინეთ ერთ წუთს: როცა გავათავებ ღვთის ლოცვას, მოვუსმენ ქვეყნის ბატონის შვილებს: ერთი წუთის შემდეგ მზად ვიქნები თქვენდა სამსახურად.

საქართველოს ახალგაზრდა მთავრები მეტიმეტად განცვიფრდნენ, რომ ზეიფადინმა უნახავად იცნო ისინი. მოწინებით მოიცადეს, ვიდრე ლოცვას გაათავებდა. ბოლოს კარი გააღო და ძმები კიდევ უფრო გაოცებულნი დარჩნენ, როცა ბრძენმა თითოეული მათგანი თავთავისი სახელით მოიხსენია და ისიც თქვა, თუ რა იყო მათი მგზავრობის საგანი.

— ჩემთვის, ბატონიშვილებო, — დაიწყო მან, — ადვილია თქვენი სურვილის დაკმაყოფილება, მაგრამ ადამიანისათვის თითქმის ყოველთვის სახიფათოა მომავლის განჭვრეტის მონადინება. თქვენც, დარწმუნებული ვარ, კმაყოფილი არ იქნებით ჩემი პასუხისა, რადგან ახლავე ვხედავ, რომ ვინც თავის მამის მემკვიდრედ იქნება დასახელებული, საფრთხეში ჩავარდება, მისი სიცოცხლე ძაფზე დაეკიდება, თავისი ძმებივე მოსისხლე მტრებად გაუხდებიან.

ბატონიშვილები ცოტა არ იყოს შეშინდნენ; ფარუკი იმ აზრისა იყო, რომ უმჯობესია თავი დავანებოთ ამ ცნობისმოყვარეობასო, მაგრამ დანარჩენები არ დაეთანხმნენ ამ გონივრულ რჩევას და აიძულეს ბრძენი, გაემჟღავნებინა ის, რაც ასე სულმწარედ უნდოდათ გაეგოთ.

— რაკი ვერაფერი უარს ვერ გათქმევინებთ თქვენს განზრახვაზე, — უთხრა ბრძენმა, — დაჰყევით ამ მთის ძირ-ძირ პატარა ბილიკს. მზის ჩასვლისას იქ შეხვდებით ერთს დედაკაცს და ის გაუწყებთ, თქვენ შორის რომლისთვის არის განმზადებული საქართველოს მეფის გვირგვინი.

ბატონიშვილებმა გაუგონეს ზეიფადინს; დაადგნენ მის ნაჩვენებ გზას და საღამო უამს გავიდნენ ერთ პატარა მინდორზე, რომელიც მთებით იყო გარშემორტყმული. იქ,

შუა ადგილას, ერთი კლდის გამოქვაბულიდან, რომლის პირი ჭის პირზე ფართო არ იქნებოდა, სქელი კვამლი ამოდიოდა. ერთ დიდ ქვაზე იჯდა ვინმე სათნო დედაკაცი.

— ეჭვი არ არის, — უთხრეს ერთმანეთს ახალგაზრდებმა, — სწორედ ეს უნდა იყოს ის ადგილი, სადაც შევიტყობთ ჩვენს სვე-ბედს.

მიუახლოვდნენ დედაბერს და, როდესაც უამბეს, თუ რა აზრით იყვნენ მისულნი, მან უბრძანა, უმაღლვე გაეხადათ ფეხთ და ერთიმეორის შემდეგ ჩაეყარათ ფეხსაცმელი იმ კლდის გამოქვაბულში. ის იყო, არტოკი ყრიდა თავის ფეხსაცმელს, რომ გამოქვაბულიდან მოისმა საზარელი გუგუნი; მისი ფეხსაცმელი მძაფრად ამოიტყორცნა უკანვე და დაეცა ბატონიშვილების ფეხით; თვითონ ბატონიშვილები ერთიანად შეიმუსრნენ ბოლით და ნახევრად შეიტრუსნენ. კობადისა და დავითის ფეხსაცმელსაც იგივე დაემართა.

მაგრამ სულ სხვა მოხდა, როცა ფარუკმა ჩაყარა თავისი ფეხსაცმელი: არავითარი ხმაურობა აღარ მოისმა, ბოლი ერთ წუთს შეწყდა და ფეხსაცმელი სრულიად უვნებელი ამოვიდა უფსკრულიდან.

— მაშ, თქვენა ყოფილხართ, ბატონიშვილო, — მოუბრუნდა ფარუკს დედაბერი, — საქართველოს მომავალი მბრძანებელი, რადგან ზეიფადინმა, ვინც წინათვე იცოდა თქვენი ამ ადგილას მობრძანება, დამარწმუნა, რომ გიცნობდით. აიღეთ თქვენი ფეხსაცმელი, ბატონიშვილო, და განგრძეთ თქვენი გზა.

თუ ამ წინასწარმეტყველებამ ფარუკს იდუმალი სიხარული აგრძნობინა, სამაგიეროდ მისი ძმები უკიდურესი შურით აღავსო. ეს შური არაფრით არ შეამჩნევინეს, ხოლო რაკი მონადინებულნი იყვნენ ხელი შეეშალათ ფარუკის გამეფებისათვის, იდუმალ გაიფიცნენ, რომ მომავალი მეფე თავიდან მოეშორებინათ.

ტფილისში რომ იმ გზით დაბრუნებულიყვნენ, რომელსაც დაადგნენ, უეჭველად უნდა გამოეცლოთ ერთი ხეობა, ორ მთას შუა მდებარე. იმ ადგილის სიახლოვეს ღამე დარჩენა მეტიმეტად საშიში იყო: საზარელი გველები იცოდა, რომლებიც ჩვეულებრივ იქ მიდიოდნენ ხოლმე გასაგრილებლად. ფარუკს ეს გარემოება არა ჰქონდა გაგებული, და მოშურნე ძმებმაც გადაწყვიტეს სწორედ ამ ადგილას დაეღუპათ თავიანთი მე-

ტოქე. ამიტომ მოინდომეს იქ გაეთიათ ღამე. ფარუკი ამის წინააღმდეგი არ გახდა. ხელდახელ შენაყრდნენ და იქვე მიწვნენ მწვანეზე. მაგრამ, რა ნახეს, ფარუკი ღრმა ძილშიაო, უმაღვე წამოშალნენ და მოსცილდნენ იმ საშიშარ ადგილს.

გველები, როგორც ჩვეულება ჰქონდათ, შუალამისას შემოკრბნენ; უკვე ნახევარ საათზე მეტი იყო გასული, რაც მათი საზარელი სისინი გაისმოდა. აი, მიუახლოვდნენ იმ ადგილს, სადაც ეძინა ფარუკს; გარს შემოეხვივნენ, და ის იყო, კიდეც უნდა სცემოდნენ, რომ უცბად გაჩნდა ბრძენი ზეიფადინი — იცოდა ბოროტი ძმების შეთქმულება და მოვიდა ფარუკის დასახსნელად. თავისი კვერთხი შეახო გველებს და ორიოდ გრძნეული სიტყვით ისე დაადუნა, რომ გაქვავებულებს დაემსგავსნენ. შემდეგ, ფარუკის გაუღვიძებლად, ისევ დაბრუნდა თავის განმარტოებულ სამყოფელს.

ფარუკს რომ გაეღვიძა, ელდა ეცა და შეზარა: რომელ მხარესაც მიიხედავდა, საშინელი მცურავი გამზადებული იყო, დასძგერებოდა; იფიქრა, ჩემი ძმები ამ გველებს გადაუყლაპავთო, მაგრამ, რაკი შენიშნა, რომ გველები უძრავად იყვნენ, მოიკრიბა გამბედაობა, ზედ გადაუარა და ისე გაუდგა კვლავ ტფილისის გზას, რომ არც ერთს ამ საშინელ მცურავს მისთვის არავითარი ვნება არ მიუყენებია.

ფარუკი მიდიოდა და თან სტიროდა თავის ძმებსა; წარმოიდგინეთ მისი სიხარული, როცა ტფილისში შემოსვლის უმაღვე შეიტყო, რომ ისინი უკვე ექვსი საათის წინ დაბრუნებულიყვნენ. მეტად გაოცდნენ ძმები ფარუკის დანახვაზე და უნდოდან ყველანი დაეჯერებინათ, რომ საშინელ მცურავთა სისინის გაგონებაზე თავზარდაცემულნი გამოვიქცეით წყვდიადში და თან ვფიქრობდით, ალბათ ფარუკიც თავს უშველიდაო.

ფარუკმა არჩია, ისევ ეს ყალბი ამბავი დაეჯერებინა, ვიდრე თავისი ძმებისთვის ასეთი საშინელი ღალატი შეენამებინა; არავითარი საყვედურიც არ უთქვამს მათთვის; კვლავ ჩვეულებრივ ცხოვრობდა მათთან და არც კი ახსენებდა, შეესრულებინათ ფიცი, რომლის ძალით ტფილისიდან უნდა გასულიყვნენ, როცა ტახტის მომავალ მემკვიდრეს დაასახელებდნენ.

ვა თვე ძლივს იქნებოდა გასული მას შემდეგ, რაც ახალგაზრდები ზეიფადინთან იყვნენ, რომ მთავარი, იმათი მამა, ნადირობის დროს გადმოვარდა ცხენიდან და მოულოდნელად გარდაიცვალა. მემკვიდრე არა ჰყავდა დანიშნული. სამი ძმა არ დასთანხმდა იმ დედაბრისაგან ნაუნყებ განაჩენს, ვისთანაც ზეიფა-

დინმა გაგზავნა ისინი და თითოეულმა მათგანმა შეადგინა ცალკე დასი, რათა ფარუკი გამოერიცხათ და მის ადგილას თავი აერჩევინებინათ.

ფარუკმა მაშინ კარგად გაიგო მთელი მათი უკეთურობა; სწრაფად შეკრიბა ტფილისის წარჩინებული მცხოვრებნი და აცნობა ასტროლოგთან წასვლის ამბავი. დაიჯერეს ეს ამბავი თუ პირადად თვითონ არჩიეს ფარუკი სხვა მეტოქეებს, მთელი კრებული დაუყოვნებლივ მისი მომხრე გახდა.

ამგვარად, ტფილისში შედგა ოთხი დასი, რომელნიც მზად იყვნენ ერთმანეთის გასანადგურებლად. ის იყო, საშინელი ომი უნდა ატეხილიყო, რომ მთელი ხალხი, მონადინებული მშვიდობის ჩამოგდებას, ზეშთაგონებულებით, შეიკრიბა და ახალგაზრდა მთავრებს ურჩია, დამორჩილებოდნენ იმის გადაწყვეტილებას, ვინც ხვალ პირველი შემოვიდოდა ქალაქში; ამასთანავე განუცხადა, რომ თუ ამ პირობას არ მიიღებდნენ, ოთხივეს გამოსწირავდა ტახტს. ფარუკს ამის საწინააღმდეგოდ სიტყვაც არ დაუძრავს; არტოკის, კობადისა და დავითისთვის კი გასაჭირი იყო ამ მორიგებაზე დათანხმება, მაგრამ მეტი რა ჩარა ჰქონდათ. ხალხის წინამძღვრებმა, ყოველივე ოინის თავიდან ასაცილებლად, ეს სამი ძმა ცალკე დააპატიმრეს, მათს სასახლეებს დარაჯები დაუყენეს და ქალაქის გალავნის კარებიც დააკეტვინეს.

მთელმა ხალხმა ღამე გალავანზე გაათენა იმის მოლოდინში, ვისაც ტფილისისათვის მშვიდობა უნდა მოეტანა. უკვე კარგად გათენებული იყო, არსაიდან არავინ ჩანდა. ბოლოს შორიდან დაინახეს ვინმე კეთილი მოხუცი მლოცავი, იერუსალიმიდან მომავალი. ათასი მკერდიდან აღმოხდა ხმა სიხარულისა; სწრაფად გააღეს ალაყაფის კარები იმ მხარეს, საითკენაც ბერიკაცი მოდიოდა; გაიქცნენ წინ მისაგებებლად და მერე დიდი ზეიმით წამოიყვანეს სასახლეში.

მოხუცი მლოცავი დიდად განცვიფრებული იყო და არ იცოდა, რისთვის მიენერა ის, რაც მის გარშემო ხდებოდა. მალე ყველაფერი გაიგო: განუცხადეს შენ ხარ ის, რომელმაც საქართველოსათვის ბატონი უნდა მოგვცეო; შენ უნდა აირჩიო ერთ-ერთი ოთხ მთავარს შორის და ესენი დაემორჩილებიან შენს გადაწყვეტილებასო.

მლოცავი ძალიან ჭკვიანი მოხუცი იყო. კარგად იცოდა, თუ ამ ახალგაზრდებში ერთადერთს დაასახელებდა, მაშინ დანარჩენებს, რომელნიც გამორიცხულნი იქნებოდნენ, დაუძინებელ მტრად გაიხდიდა. ასეთი საჭოჭმანო საქმე რომ მთლად თავისით არ გადაეწყვიტა, მიმართა შემდეგ ხერხს: სასახლის ერთი დარბაზიდან ჩამოაღებინა განსვენებულ მთავრის დიდი სურათი, ჩამოაკიდებინა შენობის შუბლის ერთ სვეტზე

მთელი ხალხის თანდასწრებით, მერე გადააზომ-
ვინა საკმაოდ დიდი მანძილი და თქვა: ოთხ ძმაში
რომელიც ამ სურათს ისარს მოახვედრებს გუ-
ლის ადგილას, იმას დარჩება თავისი მამის მემ-
კვიდრეობაო.

ძმებს შორის წყენა და სამდურავი რომ არ ყო-
ფილიყო, უყარეს წილი, თუ რომელს უნდა და-
ენყო სროლა. წილი კობადს ერგო. მან სტყორცნა
პირველი ისარი და მოახვედრა ყანყრატოში. და-
ვითმა, რომელიც ცოტა უფრო მარჯვე იყო, სუ-
რათს მკერდში მოახვედრა, მაგრამ გულს კი მა-
ინც დააცილა, ხოლო არტოკმა წვივში მოარტყა.

დადგა ფარუკის ჯერი; ხალხმა კარგად იცო-
და მისი შეუდარებელი სიმარჯვე და ეჭვიც კი
არავის შეჰპარვია, რომ ის მოიგებდა სანაძლე-
ოს; მაგრამ ჭაბუკმა განრისხებით დალენა თავი-
სი მშვილდ-ისარი და გადაყარა.

— მე! — თქვა მან, — ვტყორცნო ისარი ამ
სათაყვანებელ სურათს?!.. არა, არასოდეს... თუ
გვირგვინი ამ ფასით არის სასყიდელი, უარე-
ყოფ. დაე, გამეფდნენ ჩემი ძმები, მათი ბედნი-
ერება არ შემშურდება, ჩემი ხელი კი არასოდეს
გაისვრება ამ უღირსი საქციელით, რაც მაგათ ამ
წუთას იკადრეს.

დამსწრეთ დიდად მოინონეს ფარუკის კრძალ-
ვითა და კეთილშობილებით აღსავსე გადაწყვე-
ტილება და ერთხმად და დაჟინებით სთხოვეს
მლოცავს, დავა მის სასარგებლოდ გადაენყვი-
ტა.

— ჩემი განზრახვაც სწორედ ეგ იყო, —
უთხრა მათ ბრძენმა მოხუცმა, — და ეს გა-
მოცდაც იმიტომ დავნიშნე, რომ თქვენ თი-
თონვე მეტი გარკვევით გადაგენყვიტათ, ამ
ოთხ ძმაში რომელი უფრო ღირსია ტახტის და-
ჭერისა. მოკრძალებული პატივისცემა და მტკი-
ცე გრძნობა მოვალეობისა — აი მეფეთა უპირ-
ველესი სათნოება; და ფარუკმაც ეგ თვისებანი
ეს-ეს არის თქვენ წინაშე ისე ბუნებრივად გამო-
ჩინა, რომ მგონია, უფალს შეურაცხვეყოფდი,
რომ არ მეთქვა: აი ის, ვინც თქვენ შორის უნდა
მეფობდეს-მეთქი.

მთელმა ხალხმა სიხარულის კიჟინა შექმნა,
სამი ბოროტი ახალგაზრდა კი შერცხვენილი მო-
შორდა იქაურობას. მათ სამუდამოდ მიატოვეს
თავიანთი ქვეყანა...

ხალხმა იქვე ერთგულეობა შეჰფიცა ახლად
გამეფებულს. ფარუკმა მოისურვა მლოცა-
ვი თავისთან დაეტოვებინა, მაგრამ კეთილმა
მოხუცმა სთხოვა, ნება მიეცა, უარი ეთქვა
ამ წყალობაზე.

— დიდო ბატონო, — მიუგო მან ფარუკს,
— ვაი თუ ასე თქვან, რომ სიკეთე, რასაც
თქვენ ჩემზე მოიღებთ, ჯილდოა სულმდა-
ბალი პირფერობისაო, რაიცა ვითომ მე ჩამედი-

ნოს დავის თქვენ სასარგებლოდ გადაწყვეტის
დროს; მე კი მსურს ყველამ იცოდეს, რომ არავი-
თარი ანგარება არა მქონია. ისე განვსაჯე, რო-
გორც ჩემმა სინდისმა მითხრა. ზეცას შევთხოვ,
ბედნიერი ჰყოს შენი მეფობა, რომ შენი სიცოცხ-
ლის უკანასკნელ წუთამდე ანგელოზებმა, რო-
მელთაც უნდა აღნიშნონ ყოველივე შენი საქმე
და შენი სიტყვა, არაფერი ისეთი არ მოიხილონ
და არ გაიგონონ, რაც უფლისათვის საამური არ
იქნება.

ეს სიტყვები რომ გაათავა, სათნო მოხუცმა
ტფილისი დატოვა; ისე წავიდა, რომ მეფისაგან
არავითარი საჩუქრის მიღება არ ისურვა.

ყველა სათნოება ერთმანეთისგანაა დამოკი-
დებული: ფარუკი როგორც კარგი შვილი და ძმა
იყო, ისევე კარგი და კეთილი მთავარი აღმოჩნ-
და, და საქართველოც ბედნიერი იყო იმის მეფო-
ბის დროს.

ვასილ გულუერი

განა
წყლით

რა
ყოფილა
ეს ობობა,
მთელი ეზო
შემოღობა.

და მუცელს
სომ იცით.

ქველს
ამხადებს

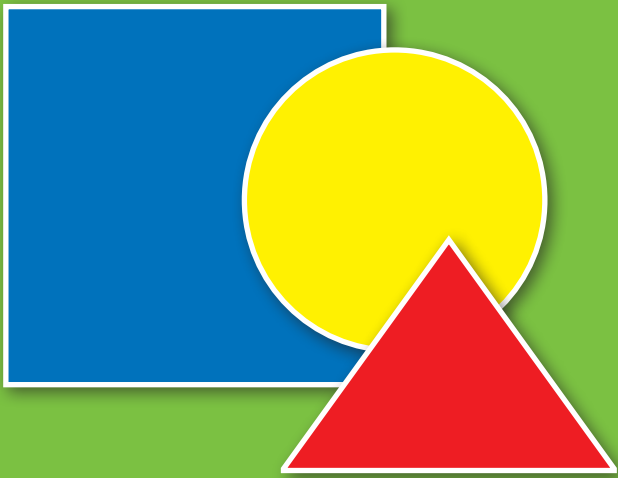
ანდა ფიცრით, - რა აბისსნათ, თქვენც სომ იცით.
იმისთანას, ვერც ხერხი ჭრის

და მუცელს
დანა.

შემოფინა, ბუზიც
მედარ
შემოფრინდა...

ირგვლივ
რა ყოფილა
ეს ობობა

მთელი ეზო
შემოღობა.

კონვერტში დევს ქალღმერთისგან გამოჭრილი 7 ფიგურა — კვადრატები, სამკუთხედები და წრეები. კვადრატი სამკუთხედზე სამით მეტია. გამოთვალე, რამდენი წრე, რამდენი სამკუთხედი და რამდენი კვადრატი დევს კონვერტში.

ლელა ცუცქირიძე

კაჭკაჭები

(ენის საკვანტელა)

სუფრას შლიან კაჭკაჭები,
დაუცხვიათ მაჭკატები,
მკონი, გოგოს ათხოვებენ,
გამოუხნდათ მაჭანკლები.

გაშლილ სუფრას შემოუსხდნენ,
სადღა არის მაჭკატები?!
სანატარძლოს შეუსანსლაფს,
მეისვე მიხვდნენ კაჭკაჭები.

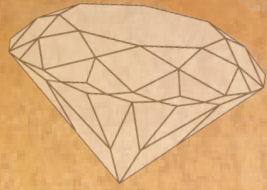
– რა ნისკარტი, რა თვალები,
რა ფრთები და რა ტან-ფეხი! –
კაჭკაჭელას სილამაზით
აღფრთოვანდნენ მაჭანკლები.

– ვის რად უნდა ღორმუცელა? –
აბობოქრდნენ მაჭანკლები,
სულ არ დარდობს კაჭკაჭელა,
სომ მიირთვა მაჭკატები?!

მხატვარი
ქეთი ბაინდურაშვილი

მარადი

ნაზ ყვავილსა დაუმატე
ფრინველთა ჯოგის სახელი,
ძვირფას ქვა-მადანს მიიღებ,
დაატარებს მდიდრის ხელი.

რიცხვთა ბოლო შეუცვალე,
დაუმატე დათვის ფეხი,
ერთად-ენა არ ეღალვის,
გამოთქმა აქვს დასაკვები.

ორ მთას შუა განქარებით
ცხენი მირბის ჭიხვინაო,
ათასი კაცი დაუხვდა,
ვერვინ ვერ დაიჭირაო.

გამოცანას მოგახსენებ
ერთსა რასმე უცნაურსა,
რა წამს ღვინოს ჩაახამენ
მაშინათვე აცქვეტს ყურსა;
მუცელს ისე გამოიძღობს
ხელს არ ახლებს ლუკმა-პურსა.

ფეტვის მარცვლის ოდენი ვარ,
მეძახიან ხტუნიასა;
ვისაც ვუკბენ, შევახტუნებ
დავანახებ დუნიასა.

ამ ქვეყანაზე მხოლოდ ერთი
პატიოსნება ღაპარაკობს უენოდ.

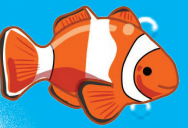
სამართლის მკარგველი კაცი – სიცოცხლეს
იდღემოკლებსო.

კაცმა რომ მარილი გოხოვოს,
თუ მარილი არ გქონდეს
მარილიანი სიტყვა მაინც უთხარიო.

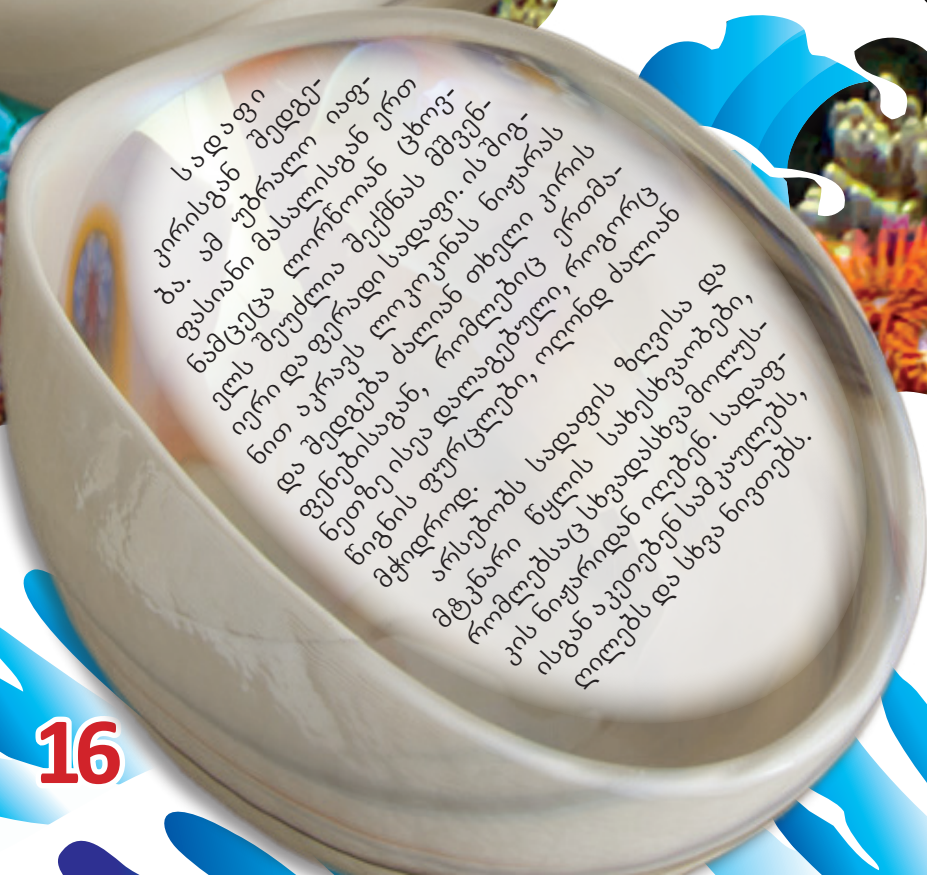
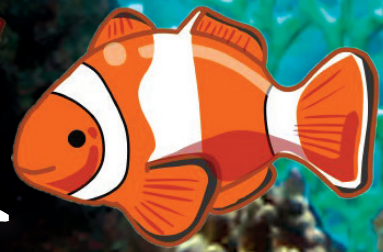
გამოსართლი

მარადი

ზღვის სიმდიდრე

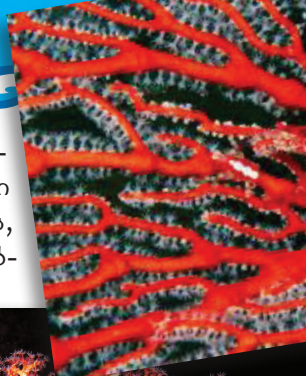
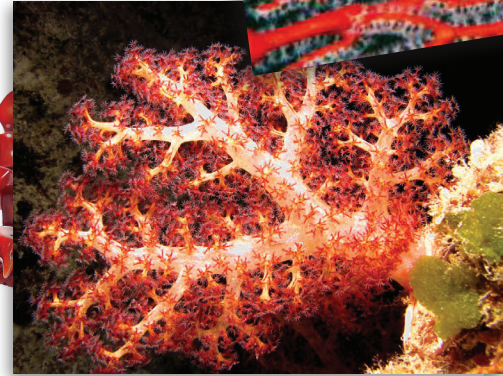

ზღვა დიდ სიმდიდრეს აძლევს ადამიანს. იგი ასაზრდოებს და გულუხვად ასაჩუქრებს სანაპიროზე მცხოვრებთ. ისინი ზღვაში თევზს იჭერენ, ყიდიან ლოკოკინებს, ზღვის კიბოებს, იღებენ ზღვიდან მარილს... იგივე ზღვა აძლევს ადამიანს საუცხოო მარგალიტს, წითელ მარჯანს, სადაფს...

სადაფი პირისგან შედგება. ამ უბრალო იაფფასიანი მასლისგან ერთ ნამცეცა ლორწოვან ელს შეუქმნია შექმნას ცხოველი და ფერადი სადაფი. ის შიგნით აკრავს ლოკოკინას ნიჟარას და შედგება ძალიან თხელი პირის ფენებისაგან, რომლებიც ერთმანეთში იჭიმებიან, როგორც მტკნარი წყლის სიბრტყე და რომლებსაც სხვადასხვა მოლუსკის ნიჟარიდან იღებენ. სადაფე-ლილებს და სხვა ნივთებს.

მარჯანი მარჯნის პოლიპების კლასის ნაწლავღრუიანი ცხოველია. გავრცელებულია ხმელთაშუა ზღვასა და ატლანტის ოკეანეში, 100-200 მ სიღრმეზე. დაუმუშავებელი მარჯანი პატარა წითელ შტოებად იზრდება. იგი ძალიან ჰგავს ზღვის მცენარეს, ხეს, რომელსაც აქვს წითელი ღერო, შტოები და თეთრი ყვავილები. მაგრამ თუ დააკვირდებით ერთ-ერთ ყვავილთან მიცურებულ პატარა ცხოველს, დაინახავთ, რა სწრაფად გაიშვერს ეს ხე თავის შტოებს, მოიტაცებს ამ ცხოველს და გააქანებს პირისკენ, რომელიც ნაჩვრეტივით მოჩანს ვარსკვლავის შუაგულში. მარჯნის ხე შიგნით მაგარია, გარედან კი რბილი და წითელი კანი აკრავს. მაგარი ნაწილი კირისგან შედგება — ეს არის ცხოველის ჩონჩხი და სწორედ ამ ჩონჩხისგან ამზადებენ სამკაულებსა და სხვადასხვა ნივთს.

მარგალიტს მოლუსკი ბადებს. თავის წიაღში მოხვედრილი უცხო სხეულისგან თავდაცვის მიზნით იგი გარს იკრავს სადაფის ფენას: ერთ ფენას მეორე მოჰყვება, მეორეს — მესამე და ასე თანდათან იქმნება მარგალიტი, რომელიც, ისევე როგორც მოლუსკი, ნიჟარაშია მოთავსებული. ეს პროცესის დიდხანს გრძელდება — იმისთვის, რომ მარგალიტის დიამეტრმა 5 მილიმეტრს მიაღწიოს, 20 წელიწადია საჭირო. ზოგიერთ ნიჟარაში პოულობენ მშვენიერ პატარა მარგალიტს. უმეტეს შემთხვევაში ეს მარცვლები მანტიასა და ნიჟარას შუა „იმალება“. თუმცა და ვერც ერთი მარგალიტი ვერ აღმოაჩინო, ზოგჯერ კი ერთ ნიჟარაში მარგალიტის მთელი გროვა აღმოჩნდება ხოლმე. ყოფილა შემთხვევა, ერთ ნიჟარაში 150 მარგალიტი უპოვიათ. მარგალიტი გავრცელებულია ავსტრალიის, სპარსეთის ყურის, იაპონიის, ტაილანდისა და სხვა თბილ წყლებში. არსებობს თეთრი, მოვარდისფრო, ყვითელი და შავი მარგალიტი.

პირამიდები

ს
ტ ა
კ ნ რ
შ ვ თ ხ
ა ი რ ე ლ
უ ფ მ ნ ლ ბ
პ ძ ს შ ნ ი ე

ჟ
ფ უ
ხ რ შ
ი ნ ს ტ
ზ ა კ უ მ
ვ ლ ძ ლ ყ ე
ჭ ი ბ ღ ნ ვ ბ

ა
ლ შ
უ კ ფ
ბ ტ ს რ
ა ყ ი ლ მ
ნ ლ უ ხ ე ვ
ძ ი რ ბ ღ ბ უ

ს
მ ა
კ ბ ს
თ ღ ა ი
ნ ფ შ ხ ტ
ჟ უ ვ ძ ლ რ
ჭ ზ ბ ი ვ ე უ

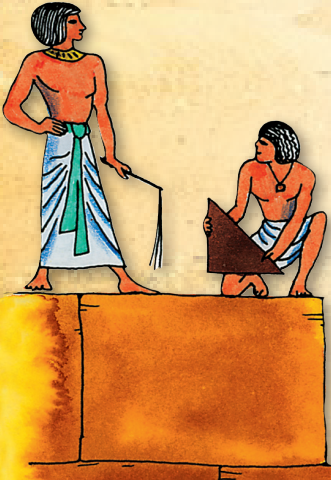
მ
ა კ
რ ი ც
შ ხ მ რ
ა ბ ე უ ვ
ჰ ო ჟ ძ ნ ტ
ბ ბ ლ ე ვ ი უ

ს
ტ ა
კ რ ნ
ო ი ვ ჯ
ო ლ ფ შ ა
ჟ ღ ვ ი ლ ბ
ე მ შ ზ უ ი ძ

ფ
ი ა
უ ნ ბ
ე ჯ ბ ტ
ჟ ვ ა თ ზ
მ ლ რ კ ო ჰ
ღ ჟ ა ვ შ ლ ი

ნაიკითხე თითოეულ პირამიდაში შვიდასოიანი სიტყვა ზემოდან ქვემოთ. სიტყვის შემადგენელი ასოები ერთმანეთის მიყოლებით, მეზობელ უჯრებშია განთავსებული (მინიმუმებისთვის ერთი სიტყვა უკვე ჩასმულია). როცა ამ ხერხით შვიდივე სიტყვას ამოიკითხავ, ჩაწერე ქვედა მარცხენა კუთხეში მოცემულ ცხრილში ისე, რომ ერთმანეთს გადაკვეთისას ხელი არ შეუშალოს.

		ჟ			
		უ			
		რ			
		ნ			
		ა			
		ლ			
		ი			

მხატვრის თავისუფალი გვერდი

მხატვარი
მალხაზ კუსაშვილი

„ჯამბაზი“

2015

დილა

პირამიდები გვ. 19

კაჭკაჭები გვ. 14

ნანა, ნანები გვ. 2

გრაფიკული ლექსი გვ. 12-13

ნახატი ყდაზე: ელენე მარამაშვილის
გამომცემელი: ააიპ საბავშვო მწერლობის განვითარების ასოციაცია
ტელ.: 293-69-77; 272-97-67
<http://www.dila.ge>, [el-fosta: dila1904@yahoo.com](mailto:el-fosta:dila1904@yahoo.com)
ფასი: 2 ლარი